

به: *

از: رئیس تدوین و هماهنگی مقررات اداری و استخدامی

موضوع: رأی شماره ۳۵۰ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

*

رئیس محترم بررسی طرحها و هماهنگی مقررات اداری و استخدامی شرکت ملی نفت ایران
رئیس محترم بررسی طرحها، روشها و هماهنگی مقررات اداری شرکت ملی گاز ایران
رئیس محترم بررسی طرحها، روشها و هماهنگی مقررات اداری شرکت ملی پالایش و پخش
فرآورده‌های نفتی ایران
رئیس محترم بررسی طرحها، مقررات و روشهای اداری شرکت ملی صنایع پتروشیمی

باسلام،

به پیوست تصویر رأی شماره ۳۵۰ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در خصوص
ابطال قسمت اخیر تبصره یک ماده ۱۹ دستورالعمل رسیدگی به تخلفات اداری
مصوب ۱۳۷۸/۸/۴ جهت اطلاع و اقدام لازم ارسال می شود.

محمد مرتضایی

- رونوشت: رئیس محترم صندوقهای بازنشستگی، پس انداز و رفاه کارکنان صنعت نفت.
- مدیر کل محترم پشتیبانی و مالی ستاد وزارت نفت.
- معاون محترم پشتیبانی و عمرانی دانشگاه صنعت نفت.
- معاون محترم پشتیبانی پژوهشگاه صنعت نفت.
- معاون محترم اداری، مالی و پشتیبانی سازمان حراست.
- معاون محترم برنامه ریزی سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت.

ات

نظارت قانون رسیدگی به تخلفات اداری

تاریخ دادنامه: ۱۳۸۸/۴/۲۸

شماره دادنامه: ۳۵۰

کلاس پرونده: ۷۹۲/۸۷

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری.

شاکی: آقای فرهاد محمدی.

موضوع شکایت و خواسته: ابطال قسمت اخیر تبصره یک ماده ۱۹ دستورالعمل رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۸/۸/۴ هیأت عالی نظارت قانون رسیدگی به تخلفات اداری.

مقدمه: شاکی به شرح دادخواست تقدیمی اعلام داشته است، به استناد مفاد ماده ۱۷ آیین نامه اجرایی قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲/۹/۷ مجلس شورای اسلامی، هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری موظفند پس از انجام بررسی های لازم موارد اتهام را به طور کتبی به کارمند ابلاغ و پس از آن ۱۰ روز مهلت بدهد، دفاع کارمند منظور کنند. این هیأت‌ها در صورت تقاضای کارمند مدارک لازم را در اختیار وی قرار می‌دهند. هیأت عالی نظارت موضوع ماده ۳۷ قانون فوق‌الذکر به موجب قسمت اخیر تبصره یک ماده ۱۹ دستورالعمل رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۸/۸/۴ موضوع بخشنامه شماره ۱۱/۴۷۷۸۴ مورخ ۱۳۷۸/۸/۲۹ سازمان امور اداری و استخدامی کشور متن ذیل را به ماده مذکور الحاق نموده است، (در خصوص اسناد طبقه‌بندی شده تشخیص هیأت مناط عمل خواهد بود). مفاد قسمت اخیر تبصره یک ماده ۱۹ دستورالعمل یاد شده به دلایل ذیل بر خلاف موازین قانونی صادر و علی‌الاصول تصویب آنها خارج از حدود وظایف و اختیارات هیأت عالی نظارت می‌باشد. ۱- به استناد تبصره ۳ ماده ۹ قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲/۹/۷ مجلس شورای اسلامی هیأت‌ها نماینده دولت در هر یک از دستگاه‌های مشمول قانون مذکور می‌باشند و ماده ۱۲۵۷ قانون مدنی مقرر می‌دارد، هر کس مدعی حقی باشد باید آن را ثابت کند، بنابراین اعمال هرگونه محدودیت غیرمنطقی در خصوص دسترسی به مدارک بر خلاف منطق قضایی و اصول و آیین دادرسی مدنی می‌باشد. ۲- اعمال هرگونه محدودیت محتاج نص صریح قانون بوده و اصول حقوقی نیز ایجاب می‌نماید به قدر متیقن و نص قانون اکتفا شود. آنچه محرز و مسلم است اینکه تصویب و الحاق متن فوق‌الذکر، فراتر از دستورالعمل و فی‌الواقع تاسیس و وضع قانون جدید است که از نظر ماهیت مغایر با نیت مقنن و روح قانون رسیدگی به تخلفات اداری و آیین نامه اجرایی آن و بر خلاف قاعده حقوقی، اصل تفسیر موسع قوانین به نفع متهم می‌باشد. ۳- برابر ماده ۱۸ آیین نامه اجرایی قانون رسیدگی به تخلفات اداری، متهم می‌تواند پس از اطلاع از موارد اتهام و در مهلت تعیین شده از سوی هیأت، جواب کتبی و مدارکی را که در دفاع از خود دارد به هیأت تسلیم کند. الحاق متن مذکور و تصویب آن و الزام هیأت‌ها به اجرای دستورالعمل یاد شده در مقام رسیدگی به تخلفات کارکنان موجب محرومیت مستخدم دولت از اطلاع کافی از موارد اتهام و تدارک دفاع مناسب می‌شود که بر خلاف اصول ۱۹ و ۲۰ و ۲۲ و ۴۰ قانون اساسی می‌باشد. ۴- با توجه به وجود آیین نامه اجرایی قانون رسیدگی به تخلفات اداری، موضوع تصویب نامه شماره ۲۶۲۲۲/ت/۳۰۴ مورخ ۱۳۷۳/۸/۲ هیأت وزیران، صدور دستورالعمل اجرایی جدید آن هم توسط مرجع غیر صالح با وضع قواعد خاص و جدید و مغایر با روح قانون و خارج از حدود اختیارات و وظایف هیأت عالی نظارت بوده با اصل تفکیک قوا و اصل ۵۷ قانون اساسی مغایرت دارد. بنا به مراتب مذکور به استناد ماده ۴۲ قانون دیوان عدالت اداری تقاضای ابطال قسمت اخیر تبصره یک ماده ۱۹ دستورالعمل رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۸/۸/۴ هیأت عالی نظارت قانون رسیدگی به تخلفات اداری را می‌نماید. سرپرست امور حقوقی معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور در پاسخ به شکایت مذکور طی نامه شماره ۲۰۰/۱۱/۱۲۳۰۷۲ مورخ ۱۳۸۸/۳/۴ اعلام داشته‌اند، ۱- طبق ماده ۲۲ قانون رسیدگی به تخلفات اداری، هیأت عالی نظارت، وظیفه نظارت بر حسن اجرای این قانون را در دستگاه‌های مشمول به عهده دارد. همچنین براساس ماده ۱۰ آیین نامه هیأت عالی نظارت که در اجرای تبصره ذیل ماده ۳۷ آیین نامه اجرایی قانون مزبور به تصویب هیأت مذکور رسیده است، هیأت موصوف به منظور تبیین و توجیه نحوه اجرای قانون و آیین نامه اجرایی مزبور حق تهیه و تنظیم بخشنامه برای هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری را دارد و دستورالعمل مورد شکایت نیز در این راستا جهت بهبود امر رسیدگی به تخلفات اداری و عادلانه‌تر شدن نظام رسیدگی به تخلفات اداری تهیه و تصویب شده است. ۲- بعضاً پرونده‌های اتهامی حاوی اسناد و مدارک محرمانه و...

می‌باشند که افشای آنها علاوه بر اینکه موجب اختلال در امور داخلی دستگاههای مشمول قانون گردیده، با مصالح اداری آن دستگاهها نیز مغایر می‌باشد. از طرفی تحویل اسناد طبقه‌بندی شده موجود در پرونده‌های اتهامی به متهمین، نه تنها برخلاف مفاد قانون مجازات انتشار و افشای اسناد محرمانه و سری دولتی مصوب سال ۱۳۵۳ و آیین‌نامه طرز نگهداری اسناد سری و محرمانه دولتی و... مصوب سال ۱۳۵۴ می‌باشد، بلکه انتشار و افشای آنها مستلزم مجازات قضایی افراد افشاء کننده مدارک محرمانه، طبق قوانین مذکور خواهد بود. همچنین براساس بند ۱۱ ماده ۸ قانون رسیدگی به تخلفات اداری « افشای اسرار و اسناد محرمانه اداری » یکی از موارد تخلفات اداری می‌باشد. بدیهی است هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری مدارک موضوع قسمت اخیر ماده ۱۷ آیین‌نامه اجرایی قانون رسیدگی به تخلفات اداری را که برای دفاع مناسب است و از سوی متهم درخواست می‌شود، به نحو مقتضی به رویت وی می‌رسانند و در این رابطه تاکنون هیچ گونه مشکلی وجود نداشته است. ۳- اصولاً در قوانین و مقررات اداری تحویل مدارک محرمانه به افراد و سازمانها تابع ضوابط خاصی می‌باشد که به عنوان نمونه شرح ماده ۲۹ آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات انتظامی هیأت علمی دانشگاهها و موسسات... مصوب ۱۳۶۵ هیأت وزیران ذکر می‌گردد که در آن دانشگاهها « با رعایت مقررات مربوط به اسناد محرمانه » می‌توانند مدارک مورد درخواست هیأتها و فرد محقق را در اختیار آنها قرار دهند. با عنایت به مراتب فوق تقاضای رد شکایت مطروحه را دارد. هیأت عمومی دیوان در تاریخ فوق با حضور رؤسا و مستشاران و دادرسان علی‌البدل در تاریخ فوق تشکیل و پس از بحث و بررسی و انجام مشاوره با اکثریت آراء به شرح آتی مبادرت به صدور رأی می‌نماید.

رأی هیأت عمومی

قانونگذار به موجب ماده ۲۷ قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲ تهیه آیین‌نامه اجرایی قانون مزبور از جمله قواعد مربوط به آیین دادرسی در هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری را به عهده سازمان امور اداری و استخدامی کشور و تصویب آن را به عهده هیأت وزیران محول کرده است و هیأت‌وزیران با تصویب آیین‌نامه اجرایی قانون مذکور تکلیف هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری را در این زمینه مشخص ساخته است. بنابه مراتب فوق‌الذکر و اینکه وظایف هیأت عالی نظارت در خصوص نظارت و ایجاد هماهنگی بین هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری و بررسی آراء آنها و ابطال تمام یا جزئی از آراء مذکور و یا انحلال برخی از هیأتها با رعایت قانون ملازمه‌ای با وضع مقررات مربوط به آیین دادرسی در هیأتها ندارد، اساساً اصول مسلم حقوقی و هدف قانونگذار مبین ضرورت اطلاع متهم از جزئیات اتهامات منتسبه و دلایل و مدارک مثبت آن به منظور امکان دفاع است. بنا به جهات فوق‌الذکر قسمت اخیر تبصره یک ماده ۱۹ دستورالعمل رسیدگی به تخلفات اداری که تشخیص هیأت را در مورد ارائه یا عدم ارائه اسناد طبقه‌بندی شده به عهده هیأتها گذاشته و این قسمت مورد اعتراض قرار گرفته است، خلاف قانون تشخیص داده می‌شود و مستنداً به قسمت دوم اصل ۱۷۰ قانون اساسی و ماده یک و بند یک ماده ۱۹ و ماده ۴۲ قانون دیوان عدالت اداری ابطال می‌گردد.

عدالت اداری - هیأت عمومی دیوان عدالت اداری معاون قضائی دیوان

رهبرپور